

Sygn. akt: I C 1515/19 upr.

Na rozprawie dnia 26 lutego 2020 r. nie stawił się pełnomocnik powoda (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., zawiadomiony o terminie.

Pozwana M. M. nie stawiła się, zawiadomiona w trybie art. 139 par 1 kpc, nie złożyła żadnych wyjaśnień, ani też nie żądała przeprowadzenia rozprawy w swojej nieobecności.

Odstąpiono od nagrywania na podstawie art. 157§2 KPC.

Przewodniczący ogłosił wyrok zaoczny.

Przewodniczący:

Protokolant:

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 lutego 2020 r.

Sąd Rejonowy w Kętrzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia Małgorzata Kłek
Protokolant:	sekretarz sądowy Żaneta Kowalska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 26 lutego 2020 r. w K.

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.

przeciwko M. M.

o zapłatę

oddala powództwo.

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 20.08.2019 r. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powód (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. wniósł pozew przeciwko M. M. o zasądzenie od pozwanej kwoty 166,41 zł wraz z odsetkami umownymi od wskazanych w pozwie kwot oraz zasądzenie kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż dochodzone pozwem roszczenie wynika z umowy pożyczki zawartej w dniu 19.05.2017 r. na kwotę 100 zł na okres 30 dni za pomocą środków porozumiewania się na odległość. Zgodnie z warunkami umowy pozwana zobowiązała się do zapłaty wraz z kwotą udzielonej pożyczki prowizji przygotowawczej wynoszącej 25 % kwoty pożyczki tj. kwoty 25 zł, prowizji administracyjnej wynoszącej 30 % kwoty pożyczki w skali roku tj. kwoty 2,46 zł, odsetek kapitałowych od kwoty udzielonej pożyczki tj. kwoty 0,82 zł. Ponieważ pozwana nie wywiązała się ze spłaty zobowiązania do wskazanych kwot należy doliczyć kwotę skapitalizowanych odsetek od nieterminowej płatności w wysokości 38,72 zł. W dniu 25.09.2017 r. została zawarta umowy sprzedaży

wierzytelności przysługującej spółce (...) Sp. z o.o. względem strony pozwanej pomiędzy spółką (...) sp. z o.o. z (...) Sp. z o.o. , na mocy której spółka (...) sp. z o.o. stała się następcą prawnym (...) Sp. z o.o. W dniu 20.11.2017 r. spółka (...) sp. z o.o. zawarła z powodem umowę cesji wierzytelności , na mocy której przeniosła na rzecz (...) Sp. z o.o. przysługującą jej wierzytelność wynikającą z umowy pożyczki zawartej przez (...) Sp. z o.o. z pozwaną.

Pozwana M. M. zawiadomiona o terminie rozprawy w trybie art. 139§1 kpc nie stawiała się na rozprawie i nie zajęła stanowiska w sprawie .

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powód nie udowodnił, że przysługuje mu jakiekolwiek roszczenie względem pozwanej. Zgodnie z ogólną zasadą wyrażoną w art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na tym, kto z faktu tego wywodzi skutki prawne. Strony zobowiązane są w myśl przepisu art. 232 kpc wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Ciężar udowodnienia faktów uzasadniających objęte pozwem roszczenie spoczywał na powodzie, który winien wykazać wszystkie okoliczności stanowiące podstawę żądania pozwu.

W niniejszej sprawie powód nie udowodnił, iż przysługuje mu jakiekolwiek roszczenie względem pozwanej, nie wykazał bowiem istnienia przedmiotowej wierzytelności.

Jak wynika z pozwu pozwana miała zawrzeć w dniu 19.05.2017 r. umowę pożyczki za pomocą środków porozumiewania się na odległość, wobec czego w niniejszej sprawie zastosowanie do przedłożonej przez powoda umowy pożyczki mają przepisy ustawy z dnia 12.05.2011 r. o kredycie konsumenckim, która dopuszcza zawieranie umowy o kredyt konsumencki (w tym umowy pożyczki) za pomocą środków porozumiewania się na odległość.

Umowa o kredyt konsumencki zawierana na odległość to taka umowa, która spełnia warunki przewidziane w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 30 maja 2014 r. o prawach konsumenta . Jest to zatem umowa, którą kredytodawca zawiera z konsumentem w ramach zorganizowanego systemu zawierania umów na odległość, bez jednoczesnej fizycznej obecności stron, z wyłącznym wykorzystaniem jednego lub większej liczby środków porozumiewania się na odległość do chwili zawarcia umowy łącznie.

Przepis art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim określa wymogi formalne umowy o kredyt konsumencki. Umowa taka powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Wymóg wprowadzony w tym przepisie może być odczytywany przede wszystkim przez pryzmat art. 78 kc jako wskazanie na zwykłą formę pisemną. Oznacza to, że – przynajmniej prima facie – wymóg wprowadzony w art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim może być odczytywany jako zastrzeżenie zwykłej formy pisemnej, rozumianej zgodnie z art. 78 kc. W literaturze silnie reprezentowane jest jednak stanowisko o konieczności interpretowania art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim w sposób szerszy, niż wynikałoby to z tradycyjnego utożsamienia "formy pisemnej" z art. 78 kc. Rozstrzygającym argumentem w tym zakresie pozostaje treść art. 10 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/48/WE z 23.4.2008 r. w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylającej dyrektywę Rady 87/102/EWG (Dz.Urz. UE L Nr 133 z 22.5.2008 r., s. 66 ze zm.), zastrzegająca dla umowy kredytu, alternatywnie, zwykłą formę pisemną lub posłużenie się innym trwałym nośnikiem. Biorąc pod uwagę całkowity charakter harmonizacji oraz brak pozostawienia ustawodawcy krajowemu opcji implementacyjnej, wykładnia art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim powinna być dokonywana zgodnie ze źródłową dla niej regulacją prawa unijnego, a w konsekwencji konieczne jest odczytanie zastrzeżonego w niej wymogu pisemności w sposób rozszerzający (por. Komentarz do ustawy o kredycie konsumenckim red. Osajda 2018, wyd. 2)

Wymaganie, jakie wynika z art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, trzeba interpretować przede wszystkim jako nakaz – skierowany do kredytodawcy – sporządzenia dokumentu obejmującego treść oświadczeń woli złożonych przez kredytodawcę oraz konsumenta i utrwalenia tego dokumentu w odpowiedniej formie. Wykładnia językowa art. 29 ust. 1 w/w ustawy sugeruje, że minimalną formą umowy o kredyt konsumencki jest forma

pisemna, chyba że przepisy odrębne przewidują inną formę szczególną. Istotne argumenty przemawiają jednak za stanowiskiem, aby – oprócz formy pisemnej – dopuścić formę „trwałego nośnika” (zdefiniowanego w art. 5 pkt 17w/ w ustawie). W szczególności przekonuje o tym wykładnia prounijna. Art. 10 ust. 1 dyrektywy (...) jednoznacznie stanowi, że umowy sporządza się w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku. Ponadto stanowisko to wspiera wykładnia celowościowa. Aby zapewnić odpowiednią ochronę interesom konsumenta nie jest konieczna wyłącznie forma pisemna. Do ochrony takiej wystarczy zastosowanie trwałego nośnika. Wykładnia ta uwzględnia aktualne uwarunkowania społeczno-gospodarcze, które wynikają z postępu technicznego oraz potrzeb gospodarki elektronicznej, w szczególności odnośnie do umów zawieranych na odległość (por. Tomasz Czech Komentarz do art.29 ustawy o kredycie konsumenckim).

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty należy uznać, że umowę o kredyt konsumencki można zawrzeć zarówno w formie pisemnej (z własnoręcznymi podpisami), jak i na innym trwałym nośniku. W myśl powyższej interpretacji – nie jest konieczne opatrzenie dokumentu umowy przez strony własnoręcznym podpisem albo podpisem elektronicznym. Forma, jakiej wymaga art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim (z uwzględnieniem wykładni prounijnej oraz celowościowej), jest zachowana również wtedy, gdy treść oświadczeń woli spisano na dokumencie papierowym, ale nie zamieszczono pod nim własnoręcznych podpisów albo umieszczono faksymile lub innego rodzaju podpis powielony mechanicznie. Stosownie do prounijnego oraz celowościowego kierunku interpretacji komentowanego przepisu dopuszczalne są różnorodne sposoby dochowania wymaganej formy przy zawieraniu umowy o kredyt konsumencki. Sposobem takim może być m.in. złożenie oświadczeń woli przez strony za pomocą środków porozumiewania się na odległość (np. telefonu, poczty elektronicznej), a następnie spisanie postanowień umowy na papierowym dokumencie (np. w postaci wydruku komputerowego), bez własnoręcznych podpisów.

W ocenie Sądu powód był obowiązany w toku tego postępowania wykazać, że pozwana złożyła oświadczenie woli wyrażające zgodę na zawarcie umowy pożyczki.

Powód ciężarowi temu nie podołał. Powód nie przedłożył bowiem żadnych dowodów pozwalających uznać, iż pozwana złożyła oświadczenie woli wyrażające zgodę na zawarcie umowy pożyczki z wierzycielem pierwotnym (...) Sp. z o.o.

Ponadto powód nie spełnił wymagań, jakie wynikają z art. 29 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, nie przedłożył bowiem dokumentu obejmującego treść oświadczeń woli złożonych przez kredytodawcę oraz konsumenta utrwalonych w odpowiedniej formie.

Powód przedłożył jedynie wydruk wzoru umowy pożyczki (k.24-26) , w której jako pożyczkodawca wskazana jest (...). nie wskazano natomiast danych pożyczkobiorcy oraz przedmiotu umowy, nie można na tej podstawie zatem ustalić , czy pozwana była stroną umowy pożyczki wskazanej w pozwie ani też jaka była kwota pożyczki oraz prawa i obowiązki stron. Przedłożenie przez powoda faktury nr (...) (k. 30) wystawionej na nazwisko pozwanej nie stanowi podstawy do przyjęcia, iż pozwana zawarła z wierzycielem pierwotnym umowę pożyczki wskazaną w pozwie .

Powód nie wykazał także , iż wierzyciel pierwotny wykonał umowę pożyczki wskazaną w pozwie , w szczególności , aby wierzyciel pierwotny dokonał wypłaty pozwanej środków pieniężnych wskazanych w umowie pożyczki .

Pożyczka jest umową, na podstawie której dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego przedmiot pożyczki (w szczególności określoną ilość pieniędzy), a biorący zobowiązuje się zwrócić przedmiot pożyczki w pieniądzu o tej samej wielkości lub w rzeczach tego samego gatunku i takiej samej jakości (art. 720 k.c.).

W kodeksie cywilnym zostały wskazane essentialia negotii umowy pożyczki, które stanowią nie tylko oznaczenie stron i określenie ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, ale obejmują również zobowiązanie się do ich przeniesienia oraz obowiązek zwrotu przedmiotu pożyczki. W procesie związanym z wykonaniem umowy pożyczki powód jest zatem zobowiązany udowodnić, że strony zawarły umowę pożyczki, a także, że przeniósł na własność biorącego pożyczkę określoną w umowie ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych co do gatunku (wyrok S. Apel. W Łodzi z 18.06.2015r., I ACa 33/15, LEX nr 1789954).

Przy zawarciu umowy pożyczki, podobnie jak przy umowie sprzedaży, dochodzi do zmian w obrębie prawa własności przedmiotu umowy. Obowiązki pożyczkodawcy do przeniesienia własności przedmiotu umowy na pożyczkobiorcę odpowiada obowiązek zwrotu, czyli przeniesienia przez pożyczkobiorcę na pożyczkodawcę przedmiotu umowy, powiększonego o ewentualne wynagrodzenie ustalone w umowie. Dopóki przedmiot pożyczki nie zostanie wydany pożyczkobiorcy, nie może powstać obciążający pożyczkobiorcę obowiązek jego zwrotu.

Przedstawiony przez stronę powodową materiał dowodowy nie stanowi wystarczającej podstawy do uwzględnienia powództwa.

Powód załączył do pozwu wydruk wzoru umowy pożyczki, której stroną jako pożyczkodawca jest (...). Umowa nie wskazuje danych pożyczkobiorcy, nie została podpisana przez strony, brak jest dowodu, iż pozwana zaakceptowała w/w umowę pożyczki i wyraziła zgodę na jej zawarcie. Powód nie przedłożył dowodu wypłacenia pozwanej kwoty pożyczki czyli dowodu przeniesienia na biorącego pożyczkę własności przedmiotu umowy.

Jak już wyżej wskazano, stosownie do art. 720 k.c., obowiązek zwrotu, czyli przeniesienia przez pożyczkobiorcę na pożyczkodawcę przedmiotu umowy, powiększonego o ewentualne wynagrodzenie ustalone w umowie jest odpowiednikiem zobowiązania dającego pożyczkę do przeniesienia na własność biorącego przedmiot pożyczki. Obowiązek zwrotu przedmiotu pożyczki, obciążający pożyczkobiorcę, nie może powstać, dopóki przedmiot pożyczki nie zostanie pożyczkobiorcy wydany. W niniejszej sprawie powód nie przedstawił dowodu przeniesienia na biorącego pożyczkę własności przedmiotu umowy tj. określonej w umowie pożyczki kwoty pieniędzy.

Wobec powyższego należało uznać, że powód nie wykazał dochodzonego roszczenia zarówno co zasady jak i co do wysokości.

Przedłożenie przez powoda dokumentów wykazujących nabycie przedmiotowej wierzytelności (k. 12-23) nie jest wystarczające do uwzględnienia powództwa. Skoro nie wykazano istnienia wierzytelności pozwanej wobec wierzyciela pierwotnego wynikającej z umowy pożyczki z dnia 19.05.2017 r., to wierzyciel pierwotny nie mógł skutecznie przenieść tej wierzytelności na powoda zgodnie z zasadą, iż nikt nie może przenieść więcej praw, niż sam posiada.

W konsekwencji stwierdzić należy, iż powód nie przedłożył wystarczających dowodów wskazujących na istnienie wierzytelności (...) Sp. z o.o. wobec pozwanej. Skoro zatem nie wykazano istnienia wierzytelności wobec pozwanej powództwo podlegało oddaleniu.

Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 kpc), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 kc). W myśl wskazanych przepisów to strony obowiązane są przedstawiać dowody, a Sąd nie jest władny tego obowiązku nawet wymuszać, ani – poza zupełnie wyjątkowymi sytuacjami – zastępować stron w jego wypełnieniu. Ciężar udowodnienia spoczywa na stronie, a ów ciężar rozumieć należy z jednej strony jako obarczenie strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, a z drugiej konsekwencjami zaniechania realizacji tego obowiązku, lub jego nieskuteczności. Tą konsekwencją jest zazwyczaj niekorzystny dla strony wynik procesu.

Nie można było również w przedmiotowej sprawie uznać, że pozwana nie przedstawiając swojego stanowiska w rzeczywistości uznała powództwo. Powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego, winien przejawiać staranność w wykazaniu zasadności powództwa. Brak merytorycznego zaprzeczenia jego twierdzeń przez pozwaną nie zwalniał go od wykazania podstawowych okoliczności wskazujących na zasadność żądania. Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 7.11.2007 r. (II CSK 293/07), ciężar udowodnienia faktu należy rozumieć nie tylko jako obarczenie jednej ze stron procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o prawdziwości swoich twierdzeń, ale również konsekwencjami zaniechania realizacji tego obowiązku lub jego nieskuteczności.

Sąd jest zobligowany do uznania twierdzeń powoda przy bezczynności pozwanej jedynie w przypadku braku wątpliwości co do zasadności pozwu. W niniejszej sprawie natomiast powód nie przedłożył dowodów dostatecznie

uzasadniających istnienie wierzytelności przeciwko pozwanej. Mając na względzie powyższe okoliczności, powództwo należało oddalić.